श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - शास्त्री-३ (Sem_6) प्रश्नपत्र-६ गुणाः - ७०

विषयः - पुराणेतिहासः (Old_Syllabus) समयः - ११:०० तः ०२:००

दिनाङ्कः - २३-०४-२०१६ सन्दर्भग्रन्थः -महाभारते भीष्मपर्व

युनिट-१

प्रश्नः -१ कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कुरुत । ०८

(१) प्रीतोऽहं पुत्र युध्यस्व जयमाप्नुहि पाण्डव ।
यत् तेऽभिलषितं चान्यत् तदवाप्नुहि संयुगे ॥

(२) प्रियतां च वरः पार्थ किमस्मत्तोऽभिलाङ्क्षसि ।
एवंगते महाराज न तवास्ति पराजयः ॥

(३) यतो धर्मस्ततः कृष्णो यतः कृष्णोस्ततो जयः ।
युद्ध्यस्व गच्छ कौन्तेय पृच्छ मां किं ब्रवीमि ते ॥

प्रश्नः -२ कस्याप्येकस्य वर्णनं क्रियताम् । ०८

(१) गीतामाहात्म्यसारः । *(२) युद्धे युधिष्ठिरं प्रति श्रीकृष्णस्याश्वासनम् ।*

प्रश्नः -३ द्वयोः टिप्पणी कार्या । ०४

(१) धृष्टद्युम्नद्रोणाचार्ययोर्युद्धम् । *(२) महाभारते भीष्मपर्व ।*

प्रश्नः -४ पञ्चानां लघूत्तराणि लिखत । ०५

(१) 'दुर्योधन' शब्दस्य का व्युत्पत्तिः ?
(२) युयुत्सुः कस्मिन् पक्षे युद्ध्यति ?
(३) जयद्रथः कस्य देशस्य राजासीत् ?
(४) पाण्डवपक्षे कति सैन्यानि आसन् ?
(५) युधिष्ठिरः केषामाज्ञामादाय युद्धमिच्छति ?
(६) लक्ष्मणः कस्य नृपस्य पुत्रः ?
(७) "तन्मित्रं यत्र विश्वासः" कस्येदं वाक्यम् ?

युनिट-२

प्रश्नः -५ कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत । ०८

(१) तस्य तत् पूजयामास लाघवं शान्तनोः सुतः ।
साधु पार्थ महाबाहो साधु भोः पाण्डुनन्दन ॥

(२) नानाशस्त्रौघसम्पन्नैर्नानादेश्यैर्नृपैर्वृतः ।
तदन्वेव विराटश्च द्रुपदश्च महारथः ॥

(३) शुशुभाते तदा तौ तु शैनेयकुरुपुङ्गवौ ।
अमावस्यां गतौ यद्वत् सोमसूर्यौ नभस्तले ॥

प्रश्नः -६ **कस्याप्येकस्य समीक्षा कार्या ।** **०८**

(१) घटोत्कचस्य पराक्रमाः । *(२) नरनारायणरूपौ कृष्णार्जुनौ ।*

प्रश्नः -७ **यथेच्छम् एका टिप्पणी लेख्या ।** **०२**

(१) भीमसेनन कृतानि युद्धानि । *(२) महाभारते चतुर्थदिने सम्भूतं युद्धम् ।*

प्रश्नः -८ **प्रदत्तेभ्यः द्वयोरुत्तरं संक्षेपेण दत्त ।** **०२**

(१) 'गाङ्गेयः' इत्यस्य का व्युत्पत्तिः ।

(२) 'क्षत्रियर्षभाः' इत्यस्य किं तात्पर्यम् ?

(३) 'त्रिदशाः' शब्दस्य कोऽर्थः ?

(४) घटोत्कचः कस्य पुत्र आसीत् ?

युनिट-३

प्रश्नः -९ **कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत ।** **०८**

(१) तव दोषेण युद्धं च प्रवृत्तं सह पाण्डवैः ।
तामेवाद्य फलं भुङ्क्षे कृत्वा किल्बिषमात्मना ॥

(२) एष धर्मश्च धर्मज्ञो वरदः सर्वकामदः ।
एष कर्ता च कार्यं च पूर्वदेवः स्वयम्प्रभुः ॥

(३) एष ते विस्तरस्तात संक्षेपस्य प्रकीर्तितः ।
केशवस्य यथातत्त्वं सुप्रीतो भज केशवम् ॥

प्रश्नः -१० **कस्याप्येकस्य परिचयः दातव्यः ।** **०८**

(१) कौरवाणां मकरव्यूहरचना । *(२) लक्ष्मणाभिमन्योर्युद्धम् ।*

प्रश्नः -११ **द्वयोः टिप्पणी कार्या ।** **०४**

(१) कौरवसैन्यस्य क्रौञ्चव्यूहरचना । *(२) युद्धमनुलक्ष्य चिन्तातुरः धृतराष्ट्रः ।*

(३) भीष्मार्जुनयोर्युद्धम् । *(४) महाभारते षष्ठदिने सम्भूतं युद्धम् ।*

प्रश्नः -१२ **पञ्चानां लघूत्तराणि लिखत ।** **०५**

(१) पञ्चमो वेदः कः प्रोक्तः ?

(२) महाभारते कति श्लोकाः ?

(३) पाण्डवाः जेतुं न शक्याः इति कः वदति ?

(४) विष्णुकर्णमलोद्भूतः दैत्यः कः ?

(५) मधु नामानं दैत्यं कः जघान ?

(६) द्रौपदी कति पुत्राणां मातासीत् ?

(७) महाभारते कति पर्वाणि सन्ति ?